

Factsheet: Hoe bereken ik integrale kosten?

Gedragsregel: tarief dekt alle kosten

Concurrereet u als overheid met ondernemers? Dan moet u volgens de Wet Markt en Overheid minimaal kostendekkende tarieven rekenen. Dit betekent dat u alle integrale kosten moet meerekenen in het tarief. Integrale kosten zijn alle kosten die samenhangen met de activiteit.

Let op: de integrale kostprijs is dus niet gelijk aan een marktconform of redelijk tarief.

Waarom deze gedragsregel?

Deze gedragsregel heeft als doel om concurrentievervalsing tegen te gaan en lokale ondernemers te beschermen. Gemeenten gebruiken gemeenschapsgeld om lagere tarieven te rekenen. De belastingbetaler betaalt dus mee aan de economische activiteiten van de gemeente. Ondernemers hebben dat voordeel niet. Zij kunnen onmogelijk concurreren met overheden die zulke lage tarieven rekenen. Deze gedragsregel zorgt dus voor eerlijke concurrentie.

Hoe berekent u de 'integrale kosten' door?

Ons stappenplan helpt u bij het doorberekenen van integrale kosten.

Stap 1: bepaal om welke activiteit het gaat

Meerdere activiteiten op één markt¹ kunt u samennemen².

Stap 2: inventariseer welke kosten meegerekend moeten worden

Hierbij gaat het om alle kosten die samenhangen met de activiteit. In ieder geval:

- Operationele kosten. Dit zijn de meest zichtbare kosten, zoals personeelskosten en huisvestingskosten. Deze kosten zijn vaak terug te vinden in jaarstukken.

Voorbeeld: operationele kosten van de verhuur van een pand waarvan de gemeente eigenaar is, zijn bijvoorbeeld de loonkosten van de gemeenteambtenaar die zich hiermee bezighoudt. De gemeente draagt OZB en rioolrecht af voor de verhuur van dit pand. Dit zijn ook operationele kosten.

- Afschrijvings- en onderhoudskosten. Dit zijn bijvoorbeeld kosten voor onderhoud van machines of afschrijving van de waarde van een gebouw. Deze kosten kunt u vaak terugvinden in jaarstukken.
- Vermogenskosten. De kosten van eigen vermogen en van vreemd vermogen moet u doorberekenen.

¹ Markt: Op een markt zijn verschillende ondernemingen actief die met elkaar concurreren. Zij bieden vergelijkbare producten/diensten aan. Dat doen zij binnen een geografisch gebied, bijvoorbeeld binnen een gemeente.

² Dit noemt u ook wel het aggregatieniveau: het aggregatieniveau gaat over het niveau waarop de integrale kosten worden berekend. Dat kan bijvoorbeeld voor één product afzonderlijk of voor meerdere producten samen. Voorbeeld: Stel dat een gemeente een kofficorner exploiteert waarin zowel koffie als thee en snacks voor het publiek te koop zijn. De gemeente kan dan volstaan met een kostenberekening voor alle producten samen en hoeft dit bijvoorbeeld niet voor koffie en thee apart te doen.

Voorbeeld: vermogenskosten van de verhuur van een pand zijn bijvoorbeeld de rentekosten die de gemeente betaalt om het pand te financieren.

Stap 3: bereken nu de kostprijs

Sommige kosten hangen volledig samen met de activiteit. Die kosten rekent u voor 100% mee. Kostenposten die deels samenhangen met de activiteit neemt u voor een kleiner percentage mee. Dit doet u naar rato en moet u goed motiveren. Als u deze kosten optelt, komt u tot een uiteindelijke 'kostprijs' van de activiteit.

Voorbeeld: de integrale kostprijs van de verhuur van het gemeentelijke pand is de optelsom van de operationele kosten, de afschrijvings- en onderhoudskosten en de vermogenskosten.

Stap 4: Reken minimaal de kostprijs voor uw activiteit

Zorg voor een kostendekkend tarief. De opbrengsten uit de activiteit moeten de kosten dekken. Nu voldoet u aan de Wet Markt en Overheid.

Rechtspraak

Het CBb heeft in [haar uitspraak van 11 juni 2019](#) een uitspraak gedaan over het doorberekenen van integrale kosten voor ligplaatsen in een gemeentelijke jachthaven. De uitspraak van de rechter is niet alleen van belang voor jachthavens. De uitspraak biedt duidelijkheid over de manier hoe kosten toegerekend moeten worden bij economische activiteiten van overheden. Verder staat vast dat overheden die economische activiteiten verrichten ook moeten bewijzen en onderbouwen dat zij alle relevante kosten in rekening brengen.

Besluiten van ACM

Ter illustratie kunt u ook onze besluiten lezen, zoals:

- [Pasfotohokjes Amsterdam](#)
- [Ferryvluchten Peru](#)
- [Jachthaven Heerhugowaard](#)